

Измененията в климата – истина или фикция

Автор(и): Растителна защита
Дата: 10.12.2018 Брой: 12/2018

24-тата Конференцията на ООН за изменението на климата се провежда в Катовице от 2-и до 11-и декември 2018 година. На срещата в полския град ще бъде решено какви права и задължения ще имат отделните държави, за да се постигнат целите, заложи в Парижкото споразумение от 2015 година.

В продължение на 11 дена политици и експерти от цял свят ще обсъждат наболелите проблеми на климата в Катовице, малък индустрален град, разположен в сърцето на въгледобивната промишленост на Полша.

Световната банка удвоява средствата за борба с климатичните промени

Преди една седмица Световната банка заяви, че ще предостави 200 милиарда долара (176 милиарда евро) за държави, които се нуждаят от помощ, за да се адаптират към ефектите на глобалното затопляне и да намалят парниковите си емисии. Средствата ще бъдат на разположение в периода 2021 – 2025 година. Финансовата помощ е два пъти повече от отпуснатата от Световната банка за първия 5-годишен период след подписването на парижкото споразумение за климата.

Освен това развитите държави обещаха, че от 2020 г. нататък ще бъдат на разположение 100 милиарда долара годишно от частни и публични средства. Все още не е ясно към кой точно ще бъдат насочени тези допълнителни средства и какви ангажименти ще бъдат поети в общата климатична политика.

ООН призовава за много по-решителни действия за борба с климатичните промени

В 24-тата годишна конференция на ООН за измененията на климата, която се провежда в Полша, основната тема отново е поставената цел на конференцията в Париж през 2015 година – глобалното затопляне да се ограничи до 2° С в сравнение с преиндустриалната ера. Но светът е далече от тези наложителни промени. Организацията на обединените нации предупреждава, че през последните години се наблюдава глобално затопляне от 3° до 5° градуса, а отчетените емисии на парниковите газове не дават никаква индикация за промяна на досегашните тенденции. Експертите призовават за въвеждането на един вид „климатична революция“, в противен случай те се опасяват от катастрофални последици за климата, околната среда и човека.

Една от основните критики, отправена от ООН към страните, които участват в настоящата световна среща, е че правителствените цели в областта на климата се различават силно една от друга в отделните държави и климатът не е всред приоритетните политически цели на съответните правителствата.

Налага се да бъдат определени конкретните стъпки за ограничаване глобалното затопляне за всяка една държава, защото досега заключенията от докладите действат по-скоро като препоръки, отколкото като определени задължения.

Нови правила

На годишната сесия на конференцията на ООН за климата генералният секретар на световната организация Антониу Гутериш призова за още по-амбициозни мерки срещу климатичните промени. Редица държави обаче са против, включително и България. Според Гутериш няма да има възможност да се постигне обещаното в Париж за 2020-а година. В същото време климатичните промени са динамичен процес, който изисква налагането на нови доста по-драстични мерки за ограничаване трайните последици в сложната климатичната обстановка.

В рамките на срещата в Катовице ще бъде представен "Наръчник от правила", чиято цел е да се определи техническото изпълнение на договора от Париж. Трудностите се дължат на факта, че повече от 180 държави, които са подписали Парижкото споразумение, трябва да се договорят за единна система, която да представя еднозначно резултатите от прилаганите мерки в областта на изменението на климата. На конференцията ще се установи кои държави могат да засилят своите цели за опазване на климата в бъдеще. Както експертът по климата Адам Паулоф от "Грийнпийс" предупреди, "изключително важно" е не само да се дефинират нови цели за опазване на климата, но и те да се контролират и спазват.

Фокусът на събитието ще падне върху темата за въглищата. Не случайно за място, където се провежда конференцията на световно равнище, е избрана Полша, където 80% от произвежданата електроенергия идва от електроцентрали, захранвани с въглища. Това нарежда страната на едно от първите места в Европа по замърсяване. В общата политика за изменение на климата в Полша се очаква до 2030 г. потреблението на въглища да намалее с 60%, но на практика тези препоръки са почти неизпълними, съдейки по структурата на полската икономика. Въпреки всичко Полша застава зад идеята за "справедлив преход" от фосилни към чисти горива. Страната домакин предложи декларация, в която се подчертава необходимостта да бъде осигурено бъдеще за работниците, засегнати от прехода.

Германия също е подложена на известен натиск от страна на общата европейска политика в областта на климата. Желанието на немските участници в конференцията беше да представи план за алтернатива на потреблението на въглища, но гласуването му беше отложено за февруари, когато немското правителство очаква да постигне съгласие по въпроса с всички федерални провинции. В момента източните немски провинции са все още против премахването на въглищата като основен източник на енергия в развитите икономики.

Политическата ситуация е сложна

Срещата на върха в Полша се провежда в сложна политическа среда, защото след големите успехи в Париж, светът се върна в изходна позиция относно договорените спогодби в областта на климата.

Американският президент Доналд Тръмп блокира напълно осъществяването на поетите ангажименти, след като се оттегли от споразумението и отхвърли докладите, подписани в Париж. Проблемът е, че САЩ са вторият по големина глобален замърсител след Китай и техните решения винаги ще бъдат водещи. Бъдещият президент на Бразилия Жаир Болсонаро също се счита за рисков играч, който твърдо застава зад позицията на американците. След като стъпи в длъжност новият президент смята да облекчи сегашните рестрикции, въведени за защита на тропическите дъждовни гори в Бразилия. По време на предизборната си кампания Болсонаро обеща да изтегли страната си от Парижкото споразумение за климата и настоя за активна помощ на компаниите, заети в сектора на минното дело и на агробизнеса, чиито дейности се простират на защитените зони в застрашените гори.

Освен това дни преди започването на 24-тата международна конференция за климата световните агенции съобщиха, че латиноамериканците са оттеглили предложението си да бъдат домакини на следващата среща за климата.

Друг интересен факт е, че през изминалата седмица една необичайна коалиция блокира общото решение на всички правителства върху доклада на Междуправителствената експертна група по климатични промени (IPCC) от октомври, представен първоначално в Южна Корея. САЩ, Русия, Саудитска Арабия и Кувейт не гласуваха решенията в доклада, в който се предупреждава за повишаването на температурата на Земята. В документа се казва още, че за да се задържи температурата под повишение от 1.5 градуса, са нужни мерки, които да доведат до съкращаване на въглеродните емисии с 45% до 2030 г.

Позицията на Австрия, която председателства ЕС до края на 2018 година

От гледна точка на министъра на околната среда Елизабет Кьостингер (Австрия) тази година се провежда най-важната конференция за климата в Полша. "Тази конференция ще покаже дали Парижкия договор има смисъл въобще", казва Кьостингер. Европа иска да има водеща роля при взимането на важни решения като промените в климата, но затова се нуждае от помощта на останалите държави. Президентът на Австрия Ван дер Белен, който се намира в Полша още преди започването на конференцията, покани европейските държавни глави да подпишат общ призив за прекратяване

използването на въглища в хода на срещата. Общо 18 държави подписаха този апел, сред които големите европейски страни като Германия, Франция, Италия и Испания.

„Вече няма сериозен политик, който отрича изменението на климата”, посочи Ван дер Белен. Ето защо е важно държавите, дори и тези с размерите на Австрия, да не се отеглят от индивидуалните споразумения, сключени в Париж.

Очевадно в алпийската република цари известно несъгласуване на политическата позиция не само по проблемите на вътрешната политика, но и по въпросите засягащи международното благоденствие като околна среда и изменение на климата. Няколко дена след началото на конференцията в интервю за един от големите австрийски ежедневници вицеканцлерът на Австрия Ханс-Кристиян Щрахе сподели, че до каква степен хората могат да повлияят на климата е въпрос с неясен отговор. „Промените в климата са съществували в продължение на хилядолетия. Сахара някога е била житницата на Рим и след това е станала пустиня. Това е свързано с много фактори, но със сигурност не с наличието на фабрики, които не са съществували тогава. Има процеси, които причиняват студ и затопляне, но понякога дори науката не знае какви са причините“.

Българската позиция

Президентът на България Румен Радев отказа да подкрепи изпратената до него декларация от Австрия за прекратяване на добива на въглища, защото не отговаря на интересите на страната.

Същевременно позицията на България относно Споразумението от Париж е категорична. Радев подчерта, че мерките за борба с климатичните промени са необходими и неотложни, но те трябва да се запазят в първоначалния си облик, договорен и подписан преди три години във френската столица, без допълнително повишаване на изискванията, за което настояват някои държави. Министърът на екологията Нено Димов, който е част от българската делегация в Катовице, защити позицията за по-евтин ток и запазване на работните места на миньорите.

Една конференция, много държави, никакви решения

В момента методите за измерване на парниковите газове играят съществена роля за намаляване и ограничаване вредното влияние върху климата. За съжаление те са дефинирани само за "индустриализираните страни", "развиващите се страни" все още трябва да изградят системи за отчитане и спазване на правила в този контекст. Затова приемането на еднакви или поне съпоставими методи за измерване на парниковите газове ще бъдат значителна стъпка в посока обща климатична политика. Но с всеки изминат ден от конференцията в Полша става ясно, че до консенсус в сферата на климата трудно ще се стигне, защото всяка една страна гони личните си индустриални интереси, а измененията в климата остават по-скоро виртуални, отколкото реални.

Още по темата:

2 градуса по Целзий